

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เทคโนโลยีสารสนเทศ ในปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็ว การจัดการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาทุกระดับจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นแนวคิดสำคัญในการส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกระดับทั่วประเทศจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรา 66 ที่กำหนดไว้ว่า ผู้เรียน มีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 37-38)

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้กำหนดให้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี โดยจัดอยู่ในสาระที่ 4 ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 19) แต่จากสภาพและแนวโน้มการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันยังไม่ตรงกับความต้องการของสังคม แม้จะสามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันได้ แต่ก็ยังไม่สามารถปรับตัวได้ทันตามความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน นอกจากนี้การจัดการหรือการปรับปรุงหลักสูตรเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก และเครื่องมือก็มีราคาแพง (<http://www.learners.in.th/file/kruaom/work01.pdf>) จากการศึกษาข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศโดยส่วนใหญ่สอนไม่ตรงตามวุฒิ โดยมีสาเหตุจากความขาดแคลนครูผู้สอน และจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งได้ระบุว่า การจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามความถนัด และความสนใจของครูผู้สอนเป็นสำคัญ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนจึงไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด

ขาดความหลากหลาย และไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ในส่วนของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษายังมีความแตกต่างกันอยู่มาก ปัญหาที่พบได้แก่ ความไม่เพียงพอของเครื่องมือและอุปกรณ์ อีกทั้งยังมีประสิทธิภาพต่ำ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของสื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่มี ความหลากหลาย ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และไม่ตรงกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน ในส่วนของเนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นไม่มีความทันสมัย ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ตรงกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (งานวิจัย) จากสภาพดังกล่าวมานั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 13) ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 19) นอกจากนี้ มาตรา 24 ได้กำหนดการจําจัดกระบวนการเรียนรู้ว่า สถานศึกษาต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ควรเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยอาศัยความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย

เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 14-15)

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังต้องมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 21) การจัดการเรียนรู้ในสาระต่างๆ จึงต้องจัดให้มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้สอนต้องรู้วิธีการวางแผนและกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผู้สอนจะต้องคิดค้นและแสวงหากลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง (ปัญญา สังข์ภิรมย์ และสุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2550, หน้า 38) การจัดการเรียนการสอนผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 21)

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ผลแห่งการเรียนรู้ของบุคคลจะทำให้สังคมมีคุณภาพ เพราะสังคมในยุคนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพและการแข่งขันกันทางปัญญา และการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมต่อสมองต่อชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สังคมคุณภาพ เพื่อชีวิตที่มีคุณภาพ เพราะการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง พรมแดนแห่งการเรียนรู้มีในทุกหนทุกแห่ง เป็นรุ่งอรุณของการศึกษาในยุคประชาการแห่งการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเว็บไซต์ เชื่อมต่อด้วยเครือข่ายการเรียนรู้ทั่วทุกมุมโลก โดยเฉพาะการเรียนรู้ จากสื่ออินเทอร์เน็ต ถือว่าเป็นการเรียนรู้จากห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในโลกที่เปิดพรมแดนถึงกันอย่างแพร่หลายและทรงประสิทธิภาพอย่างยิ่ง และประการสำคัญก็คือ การทำงานกับการเรียนรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้รูปแบบการสอนเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการสอนยุคนี้ครูจึงต้องทำงานอย่างหนักในฐานะการเตรียมบทเรียน เพื่อเชื่อมต่อกับช่องทางความรู้ที่ไม่สิ้นสุด โดยจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนยุคใหม่เน้นการเรียนด้วยการปฏิบัติ การสร้างองค์ความรู้ด้วย

ตนเอง เกิดการสอนแบบพหุปัญญา การสอนทางอ้อม การสอนแบบสร้างองค์ความรู้ (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548, หน้า 6)

เมื่อวิทยาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนถูกนำมาใช้ในการสอนมากขึ้น ทำให้แนวคิด การให้ความสำคัญกับผู้เรียนมีมากขึ้น จึงมีการนำแนวคิดจากสภาพการสอนที่เน้นครู (Teaching) มาเป็นการสอนที่เน้นการเรียนการสอน (Instruction) แนวคิดเรื่องครูเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสื่อเป็นศูนย์กลางจึงมีความหมายมากขึ้น เมื่อสังคมเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงในยุคข่าวสาร ข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การเรียนรู้ส่วนหนึ่งของชีวิต และการทำงาน การสอนเกิดขึ้นได้ในทุกเวลา โดยในขณะที่การเรียนรู้เกิดได้ทุกที่โดยเฉพาะการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายเชื่อมโยงทางเว็บไซต์ด้วยอินเทอร์เน็ต (Internet) ทำให้เน้นการให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้ที่เน้นการให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนไม่มีที่สิ้นสุดในลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และตลอดชีวิตของการเรียนรู้ ธรรมชาติของการสอนในยุคนี้จึงมีวิวัฒนาการจากการสอนสั่งตามสังคม เดิมมาเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดปัจจัยการเรียนรู้แก่ผู้เรียน การแนะนำวิธีการเรียน การใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ปัจจุบันการสอนจึงมีความหลากหลาย กว้างขวาง ต้องบูรณาการทุกส่วนเข้าด้วยกัน เพื่อเน้นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548, หน้า 8-9)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอด ความรู้ไปเป็น ผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่ง การเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ ของตน (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 21-25) การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2550, หน้า 3)

การสอนคอมพิวเตอร์นั้นนอกจากครู อาจารย์ ผู้สอน ผู้ให้การอบรมด้านคอมพิวเตอร์ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นศาสตร์แล้ว ยังจำเป็นต้องอาศัยเทคนิควิธีการสอนที่มี ศิลปะด้วย ศิลปะนั้นได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีการสอน ตลอดจนการประยุกต์ทฤษฎี การสอนนั้นไปเป็นวิธีการสอน อีกทั้งต้องพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยที่ควรคำนึงถึงต่อการจัดการสอน คอมพิวเตอร์ด้วย (สุาปนีย์ ธรรมเมธา, 2540, หน้า 3)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี หากมีกระบวนการในการจัดการเรียน การสอนที่ดีแล้วจะสามารถทำให้คุณภาพและประสิทธิภาพของผู้เรียนเพิ่มขึ้นได้ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนจึงเป็นหน้าที่หลักของครูที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักการและแนวคิดในปัจจุบัน กล่าวคือจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นครูจึงต้องจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และสนุกกับการเรียนรู้

ด้วยเหตุนี้เอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ครูผู้สอนได้มีแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และครู โดยอยู่บนพื้นฐานหลักการและแนวคิดของการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
3. นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

กรอบของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแนวทางการจัดการเรียนการสอนของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์ของหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

(สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2533, หน้า 1-6) และแนวทางการจัดการเรียนการสอนของตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ จำนวน 4 ด้านเช่นเดียวกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1-25) ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการศึกษาค้นคว้าเพียง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านเนื้อหาสาระ
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. การวัดผลและประเมินผล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้เอกสารนำเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. ผลจากการศึกษาจะเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ผลจากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้แบ่งการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 3 ขั้นตอนตามจุดประสงค์ของการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนซึ่งแบ่งออกเป็น ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านตัวแปร ขอบเขตด้านเครื่องมือ และขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4 (ระดับชั้น ม.1-ม.6) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เขต 1, 2 และ 3 จำนวนทั้งสิ้น 39 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 85 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอน ตามกรอบของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอน ตามกรอบของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2551 ถึง เดือนธันวาคม 2551

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้า นำเสนอข้อมูลสภาพและปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ด้านละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ได้แสดงความคิดเห็นโดยใช้รูปแบบการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ (ภาคผนวก ข, หน้า 135) รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มย่อย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปประเด็นสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอน ตามกรอบของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกรอบของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร, ด้านเนื้อหาสาระ, ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนมกราคม 2552 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2552

5. ขอบเขตด้านเครื่องมือ

5.1 ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

5.2 อุปกรณ์บันทึกข้อมูล เช่น เครื่อง mp3 บันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพดิจิทัล กล้องบันทึกภาพวิดีโอ สมุดจดบันทึก

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจประเมินและรับรอง (ภาคผนวก ค, หน้า 137)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามกรอบของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามกรอบของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2552 ถึง เดือนมีนาคม 2552

5. ขอบเขตด้านเครื่องมือ

5.1 ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

5.2 แบบประเมินร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง ความเป็นจริงในการดำเนินการโดยทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

2. ปัญหา หมายถึง ลักษณะที่ทำให้เกิดอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่างๆ ทางด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

3. การนำเสนอ หมายถึง การศึกษา และขอรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. แนวทาง หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ครูสามารถนำมาใช้ในการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศตามจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

6. การรับรู้ หมายถึง การแสดงออกถึงความคิดเห็น และความรู้สึกที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนสาระเทคโนโลยีสารสนเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2 และ 3

8. เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้น 3 - 4

9. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเฉพาะช่วงชั้นที่ 3-4 (ระดับชั้น ม.1-ม.6) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2 และ 3

10. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้นที่ 3 - 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

11. เนื้อหาสาระ หมายถึง สาระการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศที่กำหนดไว้ใน
สาระที่ 4 ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พ.ศ. 2544